Hafnarþróunarverkefnið á Finnafirði

Einstakt tækifæri til að móta byggðaþróun á Norðausturlandi

Fjórir svæðisbundnir og alþjóðlegir samstarfsaðilar vinna saman að hafnarþróunarverkefnisins á Finnafirði, eða Finnafjord Port Development (FFPD), og að því að nýta tækifæri bláa hagkerfisins í þágu Norðausturlands.

Viðskiptatækifærið:

Að nýta tækifærin sem felast í alþjóðlegu orkuskiptum og stuðla að sjálfbærri byggðaþróun.

Hafnarþróunarverkefnið á Finnafirði stuðlar að því að draga úr kolefnislosun íslensks hagkerfis. Grænt vetni, framleitt með innlendri endurnýjanlegri raforku og nýtt til framleiðslu á grænu eldsneyti, getur komið í stað jarðefnaeldsneytis og knúið skip og ökutæki flutningaskip.

Varmi og súrefni sem hliðarafurðir rafgreiningu, geta jafnframt stutt við uppbyggingu fiskeldis á landi á Finnafjarðarsvæðinu. Slík starfsemi getur tryggt stöðugt framboð á hráefni og stutt við rótgróna fiskvinnslu á svæðinu.

Frekari þróunarmöguleikar felast meðal annars í að greiða fyrir sjóflutningum á norðurslóðum.

Samstarfsaðilar verkefnisins:

Öflugt samstarf opinberra aðila og einkaaðila

SVEITARFÉLAGIÐ LANGANESBYGGÐ

SVEITARFÉLAGIÐ VOPNAFJARÐARHREPPUR

Bæði sveitarfélögin leggja áherslu á sjálfbæra þróun á sínum svæðum og sjá því mikil tækifæri felast í hafnarþróunarverkefninu á Finnafirði, í samstarfi við reynslumikla aðila á þessu sviði.

EFLA hf. er íslenskt alhliða verkfræði- og ráðgjafarfyrirtæki með höfuðstöðvar á Íslandi og starfsemi í fimm löndum í Evrópu. EFLA starfar jafnframt víða á alþjóðavettvangi og veitir fjölbreytta verkfræði- og ráðgjafaþjónustu.

bremenports GmbH & Co. KG annast hafnarinnviði í Bremen og Bremerhaven í Þýskalandi og hefur séð um rekstur þeirra fyrir hönd Hansaborgarinnar Bremen frá árinu 2002.

Finnafjörður: tækifæri til byggðaþróunar

Brú milli hefðar og nútíma

Langanesbyggð einkennist af friðsælu umhverfi, öflugu samfélagi og góðum lífskjörum. Atvinnulíf á svæðinu stendur þó á fáum stoðum og byggir að miklu leyti á fáum vinnuveitendum. Á svæðinu er þörf fyrir frekari uppbyggingu innviða, fjölbreyttari atvinnutækifæri og aukinn þrótt í atvinnulífinu.

Markmið hafnarþróunarverkefnisins á Finnafirði er að stuðla að sjálfbærri atvinnu- og byggðarþróun á svæðinu með því að laða að nýja atvinnustarfsemi og skapa fjölbreytt og eftirskónarverð störf, meðal annars fyrir yngri kynslóðir.

Tekjur af sköttum og sérleyfum geta aukið fjárhagslegt svigrúm til viðhalds og áframhaldandi uppbyggingar innviða og þjónustu, meðal annars á sviði menntunar, íþrótta, heilbrigðismála og ferðaþjónustu.

“ Í Langanesbyggð er meðalaldur íbúa hærri en landsmeðaltalið.

Íbúum á höfuðborgarsvæðinu fjölgar á kostnað margra landsbyggðarsvæða, þar á meðal Langanesbyggðar.

Um 66% starfandi íbúa vinna við fiskvinnslu og opinbera þjónustu. Atvinnuleysi er almennt lítið en sveiflukennt, meðal annars í takt við umfang útgerðar.

Heimild: SSNE: Stoðir atvinnu & mannlífs í Langanesbyggð, mars 2026

Hafnarþróunarverkefninu á Finnafirði er ætlað að brúa þetta bil og skapa tækifæri til atvinnuþróunar sem varðveitir sérkenni svæðisins og nýtir um leið ónýtta möguleika þess.

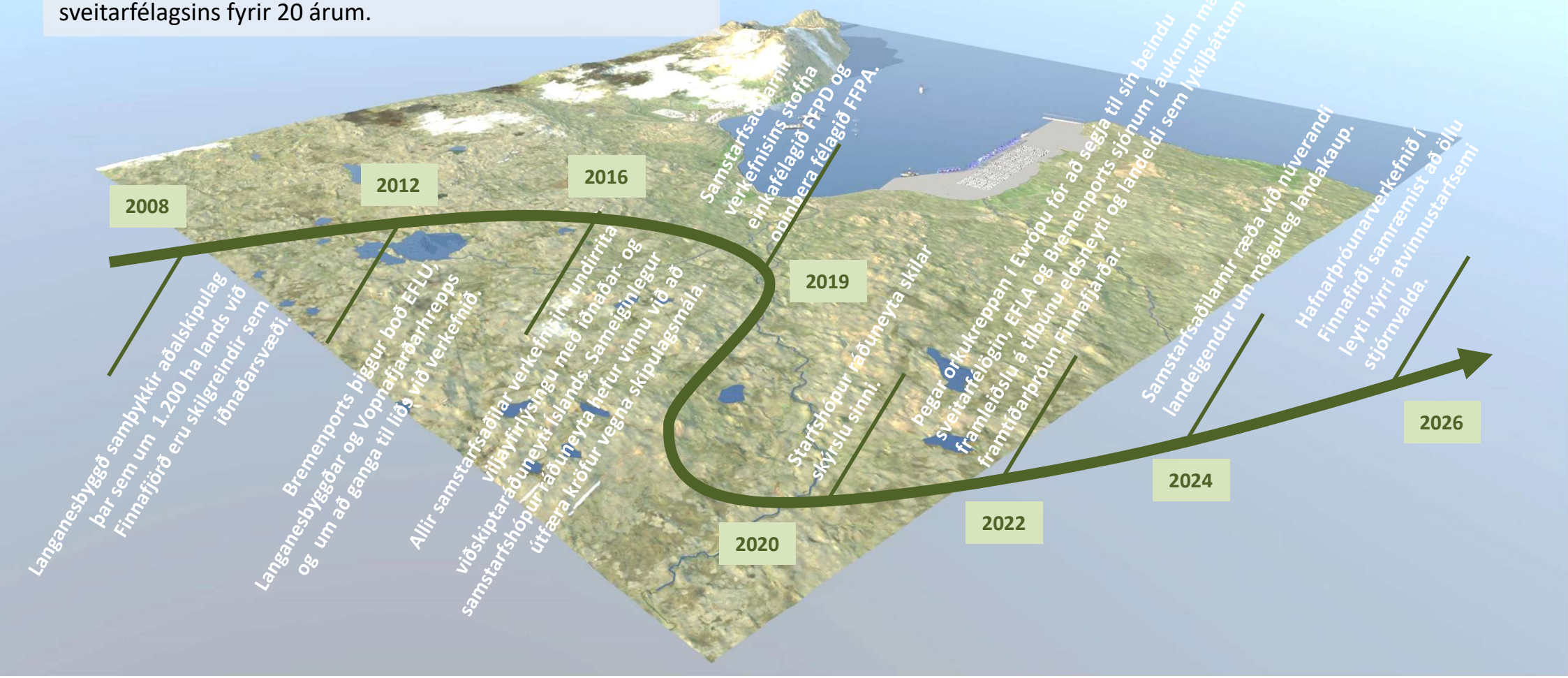
Finnafjörður er stærsta einstaka þróunarsvæði sveitarfélagsins og eitt umfangsmesta framtíðarverkefnið á Norðausturlandi.

Róm var ekki byggð á einum degi...

Saga verkefnisins frá 2008

Uppbygging hafnar á Finnafirði skapar ný tækifæri á svæði sem skilgrein var sem iðnaðarsvæði í aðalskipulagi sveitarfélagsins fyrir 20 árum.

Fyrirhugað svæði hafnarþróunarverkefnisins á Finnafirði

Einstök samsetning lands og strandsvæða

Hafnarsvæðið liggur milli á Þórshafnar og Bakkafjarðar og er því í nálægð við byggð, flugvelli og hafnir sem fyrir eru.

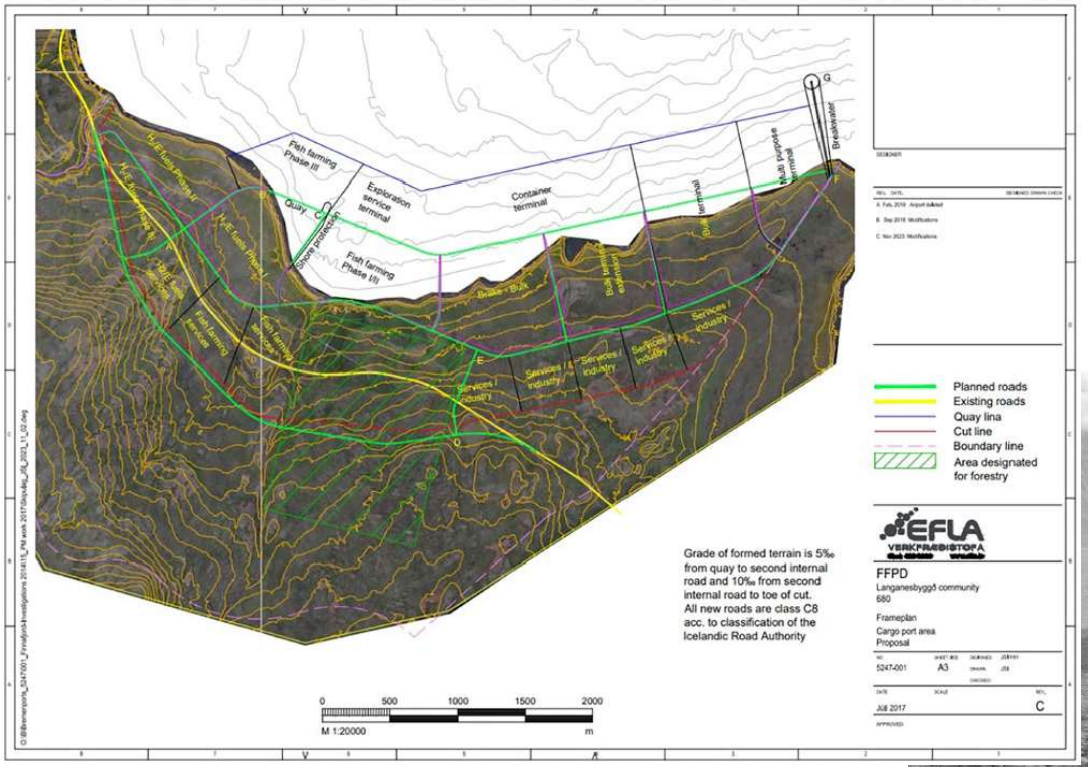
Svæðið nær yfir um 1.200 ha af aflíðandi landi og býður upp á möguleika á höfn með miklu aðdýpi og góðu skjóli fyrir öldugangi í vestlægum og suðaustlægum áttum.

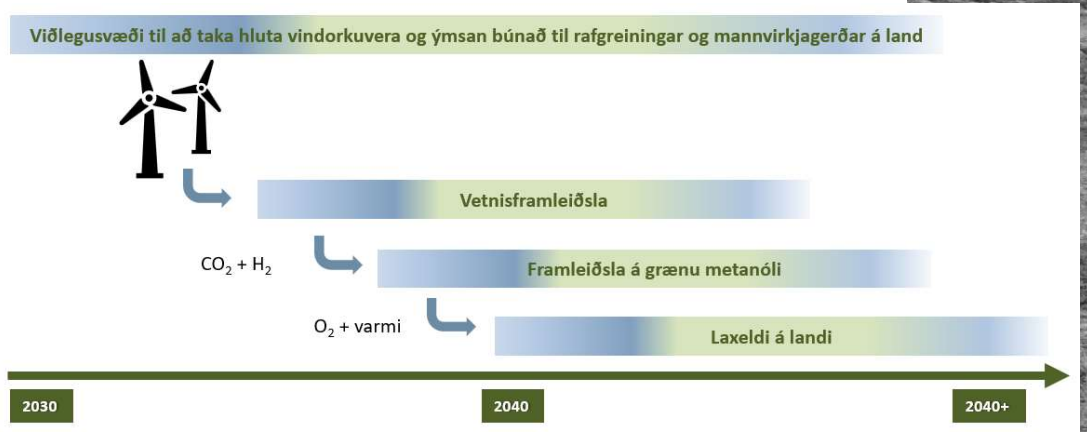
Þróunarmöguleikar

Að nýta tækifærin sem felast í alþjóðlegum orkuskiptum og stuðla að sjálfbærri byggðaþróun í áföngum.

- **Um 2030**: Ein bryggja þjónar einkarekinni og opinberri starfsemi sem krefst einfaldra hafnarmannvirkja, meðal annars vegna innflutnings á íhlutum vindorkuvera og búnaði til framleiðslu rafeldsneytis
- **Um 2035**: Viðlegusvæði verða þróuð frekar samhliða stækkun vindorkuvera og aukinni metanólframleiðslu. Byggð verður aðstaða til útflutnings á fljótandi metanóli og landeldi sem nýtir varma og súrefni sem fellur til við rafgreiningu.
- **Eftir 2040 +**: Landeldi byggist áfram upp í áföngum. Jafnframt er gert ráð fyrir flutningamiðstöð fyrir jarðefni frá norðurslóðum og aðstöðu til að þjónusta siglingar um heimskautasvæðin.

Verkefnið krefst skýrrar langtímaskuldbindingar og lausnamiðaðrar nálgunar af hálfu sveitarfélaga og opinberra stofnana, enda er slíkt forsenda umfangsmikilla fjárfestinga.

Langanesbyggð hefur það að markmiði að verða öflugt og eftirsóknarvert samfélag þar sem nýsköpun, náttúra, fjölbreytt atvinnustarfsemi og skemmtilegt mannlíf mætast.

Ónýtt tækifæri leynast víða, svo sem í landbúnaði, ferðaþjónustu, menningu og orkumálum.

Heimild: Atvinnustefna Langanesbyggðar 2026-2030, ásamt aðgerðaráætlun 2026-2028

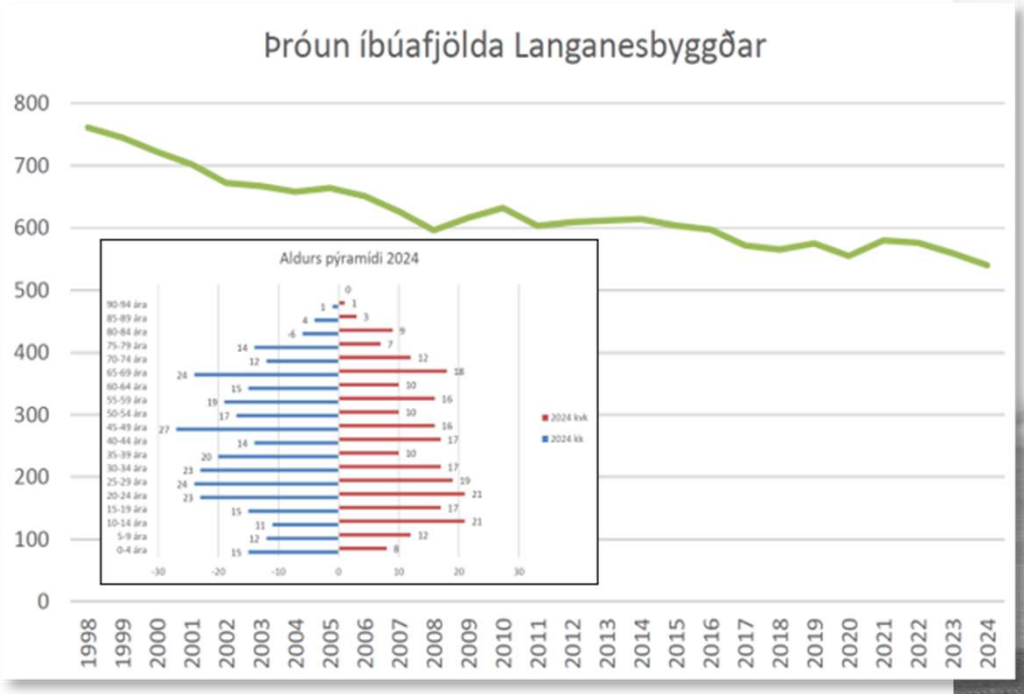
Framtíðarsýn til næstu 50 ára og lengur

Hvaða ávinning hefur verkefnið í för með sér?

Fyrir mig og nærsamfélagið:

- Rekstur og viðhald búnaðar og mannvirkja í Finnafirði skapar eftirsóknarverð störf og framtíðartækifæri fyrir fjölskyldur á svæðinu.
- Fyrirtæki á svæðinu, svo sem verktakar, veitingastaðir og verslanir njóta góðs af uppbyggingunni.
- Auknar skatttekjur og tekjur af sérleyfum styrkja fjárhag sveitarfélaganna og skapa aukið svigrúm til uppbyggingar í nærsamfélaginu.

> **Til að snúa við neikvæðri íbúaþróun og skapa skilyrði fyrir fjölgun starfa þarf að byggja á þeim styrkleikum sem Langanesbyggð býr þegar yfir.**
>
> **Atvinnuþróun á svæðinu byggist á samspili orku, innviða, staðsetningar og náttúruauðlinda.**
>
> **Heimild:** SSNE: Stoðir atvinnu & mannlífs í Langanesbyggð, mars 2026

Heimild: Aðalskipulag Langanesbyggðar, 2026 – 2040, Mai 2026

Fyrir Ísland:

- Stuðlar að minni kolefnislosun í atvinnulífinu, einkum í samgöngum og siglingum, þar á meðal í rekstri fiskiskipa.
- Framleiðsla rafeldsneytis með innlendri raforku dregur úr viðkvæmni Íslands fyrir sveiflum á alþjóðlegum orkumörkuðum og minnkar áhrif verðhækkana á jarðefnaeldsneyti.
- Stuðlar að því að draga úr félagslegum og efnahagslegum mun milli Norðausturlands og höfuðborgarsvæðisins.

Samfélagsleg og efnahagsleg áhrif

Hvaða áhrif mun verkefnið hafa?

Verði verkefnið að veruleika má gera ráð fyrir umtalsverðum samfélagslegum og efnahagslegum áhrifum. Uppbygging iðnaðar- og hafnarsvæðisins gæti stuðlað að fjölgun starfa í ýmsum atvinnugreinum og bættri þjónustu við íbúa.

Tekjur sveitarfélaganna gætu aukist og tekjustofnar þeirra orðið fjölbreyttari og stöðugri meðal annars með auknum fasteignasköttum, útsvari og tekjum af veittri þjónustu.

Verkefni af þessari stærðargráðu verður hins vegar ekki að veruleika á einni nóttu. Uppbygging vindorkuvera, rafeldsneytisframleiðslu og landeldis þarf að haldast í hendur og verður unnin í áföngum. Iðnaðarstarfsemi hefur áhrif á nærumhverfið, bæði á framkvæmda- og rekstrartíma.

Öll framtíðarstarfsemi á Finnafjarðarsvæðinu þarf að uppfylla kröfur íslenskra laga og reglugerða.

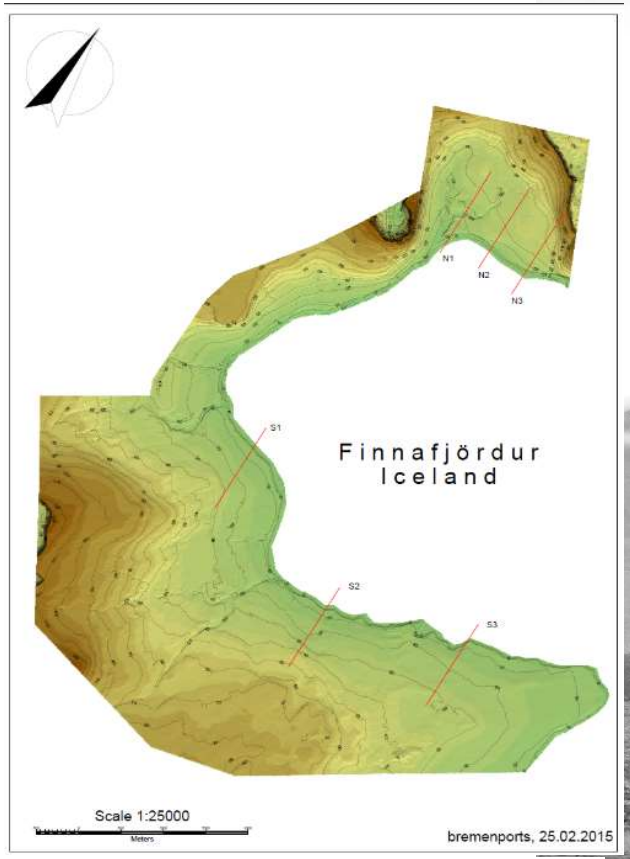
bremenports hefur hingað til látið vinna frumathuganir á ýmsum umhverfisþáttum, meðal annars:

- Landslagi og landmælingum,
- Fuglum, spendýrum og gróðri,
- Jarðfræði.

Umfang þessara rannsókna nær enn ekki til mats á losun frá iðnaðarstarfsemi eða öðrum árhifum hennar. Slíkar rannsóknir þarf að vinna í tengslum við skipulagsgerð.

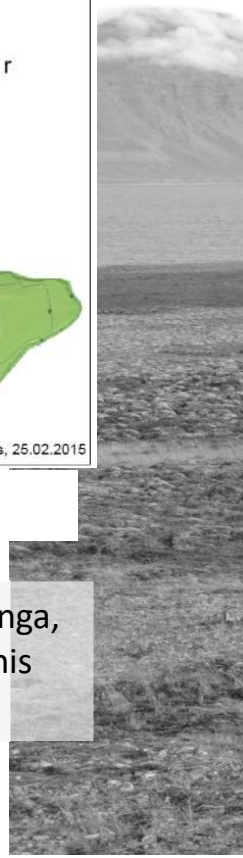
FFPD gerir ráð fyrir að uppbygging hafnar- og iðnaðarmannvirkja kalli á aðflutt vinnuafl sem þurfi húsnæði á svæðinu.

Í ljósi fjármögnunar- og sérleyfisfyrirkomulags verkefnisins mun FFPD skipuleggja framkvæmdir í nánu samstarfi við sveitarfélögin með það að markmiði að draga úr álagi á innviði svæðisins. Áfangaskipt uppbygging í Finnafirði stuðlar að jafnri uppbyggingu í þéttbýli.

Hæðarkort úr mælingum 2015. Heimild: bremenports

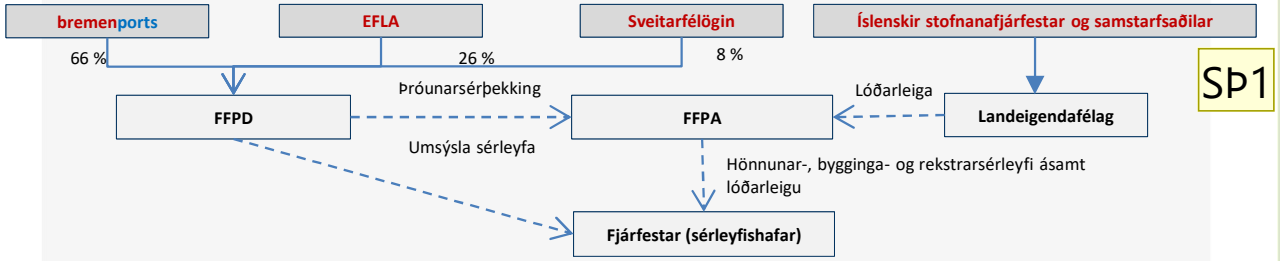
Hið sama á við um skipulag flutninga, svo sem flutning og geymslu á efnis og búnaðar sem til þarf.

Uppbygging verkefnisins

Opinberir aðilar og einkaaðilar vinna saman að verkefni sem varðar þjóðarhag.

- Þrjú félög annast þróun verkefnisins, öflun lands og veitingu sérleyfis: FFPD, FFPA og Landfélag. Tekjur félaganna koma af sérleyfis- og leigusamningum við rekstraraðila. Öll uppbygging byggist á skipulagi sem sveitarstjórn samþykkir.
- Að rekstrarkostnaði félaganna þriggja frádregnum skiptist hagnaður milli þeirra.

SÞ1

- Fjárfestar skipuleggja, byggja og reka sín eigin mannvirki. Starfsemi sem veitt er sérleyfi fyrir þarf að sæta sérstöku mati á umhverfisáhrifum.
- Hver fjárfestir ber kostnað af eigin búnaði, vélum og innviðum auk kostnaðar við rekstur og viðhald.
- Sérleyfissamningar gilda til nokkurra áratuga og í þeim verða ákvæði um niðurrif mannvirkja að sérleyfistíma loknum, ásamt viðeigandi tryggingum.

Þróunarfélag Finnafjarðarharnar - Finnafjord Port Development Company (FFPD):

- Er í eigu bremenports (66%), EFLU (26%) og sveitarfélaganna Langanesbyggðar og Vopnafjarðarhrepps (samtals 8%).
- FFPA hefur falið FFPD að þróa viðskiptalíkan verkefnisins, leggja fram tillögur um skipulag svæðisins, leita að mögulegum fjárfestum og hafa umsjón með framkvæmd samninga.
- FFPD ber kostnað af þessum mikilvægu undirbúningsverkefnum.

Hafnarsamlag Finnafjarðar - Finnafjord Port Authority (FFPA):

- Er alfarið í eigu sveitarfélaganna.
- Gegnir lögbundnu hlutverki hafnaryfirvalda, meðal annars við veitingu sérleyfa (í gegnum Finnafjarðarhöfn slhf. sem er að fullu í eigu sveitarfélaganna og er ekki sýnt á myndinni).
- Ber ábyrgð á skipulagi, tengingu innviða og opinberri þjónustu.
- FFPA hefur falið FFPD að sinna framangreindum verkefnum til ársins 2060. Með tímanum mun umfang starfsemi og ábyrgð hafnarsamlagsins aukast.

Landfélagið (LandCo):

- Leggur til land samkvæmt lóðarleigusamningum sem gilda jafn lengi og viðkomandi sérleyfi og ber áhættu sem því fylgir.

Slide 8

SÞ1 Skoða þetta - hvað er verið að þýða?

Islenskir stofnanafjarfestar og samstarfsaðilar
Íslenskir fagfjárfestar og samstarfsaðilar
Sóley Þráinsdóttir; 2026-10-13T14:52:34.612

Næstu skref

Hvað þarf til að hrinda verkefninu í framkvæmd?

Aðgangur að samkeppnishæfri raforku frá endurnýjanlegum orkugjöfum á svæðinu er lykilforsenda farsællar uppbyggingar, ekki aðeins fyrir Finnafjarðarverkefnið heldur einnig fyrir samfélögin á svæðinu í víðara samhengi.

- Verkefnið byggir á endurnýjanlegri orku sem gert er ráð fyrir að verði að langmestu leyti framleidd í nágrenni Finnafjarðar.
- FFPD þarf öflugan stuðning nærsamfélagsins, sveitafélaganna og stjórnvalda við áframhaldandi þróun verkefnisins. Slíkur stuðningur gerir FFPD kleift að halda áfram viðræðum við mögulega fjárfesta.
- FFPD mun taka saman þarfir verkefnisins í heildstæða skipulagsáætlun sem unnin verður í samráði við FFPA og LandCo og lögð fyrir sveitarfélagið til samþykktar.
- FFPD heldur áfram að kanna möguleika á nýtingu lands innan svæðisins, utan nærsvæðis hafnarmannvirkjanna í samvinnu við landeigendur.
- FFPD þarf stuðning stjórnvalda og Landsnets við tengingu Finnafjarðarsvæðisins við raforkuflutningskerfið og uppbyggingu samfélaganna á svæðinu.

FINNAFJORD DEVELOPMENT COMPANY ehf. (FFPD)
Þróunarfélag Finnafjarðarhafnar ehf.

Lynghálsi 4, 110 Reykjavík
Fyrirtækjaskrá (kennitala): 550719-0450

Tengiliðir

Hafsteinn Helgasson
+354 412 6000
hafsteinn.helgason@efla.is

Dr. Lars Stemmler
+49 151 1525 8362
lars.stemmler@bremenports.de